

**TERVISEDENDUSE
JA REHABILITATSIOONI
KOMPETENTSIKESKUS**

UUED TERVISETEENUSED JA -LAHENDUSED LIGIPÄÄSETAVAS HAAPSALU KOLLEDŽIS

PROJEKTI ARUANNE

Gina Metssalu
Haapsalu 2023

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

KOKKUVÕTE

Projekti eesmärgiks oli Tallinna Ülikooli Haapsalu kolledži (TLÜ HK) sh Tervisedenduse ja Rehabilitatsiooni Kompetentsikeskus (TERE KK) füüsilise- ja infokeskkonna ligipääsetavuse hetkeolukorra ja probleemide kaardistamine ning analüüs. Projekti tulemuseks on ettepanekud uuteks terviseteenusteks ning -lahendusteks, mille kaudu TLÜ Haapsalu Kolledž teha regiooni elanikele ja ettevõtjatele paremini nähtavaks, kättesaadavamaks ja atraktiivseks koostööpartneriks.

Projekti oli kaasatud 17 Tallinna Ülikooli üliõpilast (esindatud 8 erineva eriala) õppeaine Erialasid Lõimiva Uuenduse (ELU) raames. Üliõpilastest moodustustati eraldi 3 töörühma, iga grupp seadis oma peamise fookuse ühele olulisele probleemiga seotud teemale. 1. grupp tegeles füüsilise- ja infokeskkonna ligipääsetavuse uurimisega, 2. grupp uuris Läänemaa elanikkonna ümberõppe- ja koolituste vajadusi ning 3. grupp keskendus Läänemaa ettevõtjate ümberõppe ja koolituste vajadustele tervisedenduse valdkonnas.

Projektitegevused viidi läbi 2023 õ.a. kevadsemestril.

Täismahus projekti raportid on kättesaadavad Tallinna Ülikooli Eluveebist (<https://elu.tlu.ee/et/projektid/uued-terviseteenused-ja-lahendused-ligipaasetavas-haapsalu-kolledzis>).

1. Lähteülesanne

Haapsalu kuvand kuurortlinnana on Läänemaa tugevaim tunnusmärk (Sihtasutus Läänemaa, 2023). Läänemaa tuntus tervisedenduse ja taastusravi valdkonna arendamisele keskendunud piirkonnana loob võimaluse seda brändi organisatsioonide ning kohalike inimeste koostöös kinnistada ja arendada. TLÜ HK on potentsiaal olla Lääne maakonnas tõenduspõhist mõtteviisi ja parimaid praktikaid ühendavaks koostööpartneriks ja muutuste eestvedajaks.

Lääne maakonna arengustrateegias (Sihtasutus Läänemaa, 2023) nähakse TLÜ HK ning TERE KK ettevõtete olulise partnerina tervisedenduse tarkvaraarenduse, tootedisaini- ning turvalise elukeskkonna lahenduste loomisel. TLÜ HK arengukava kohaselt on meie missioon esmajoonel kohalike inimeste tervisliku ning turvalise elukorralduse ja -viisi toetamine õppe-, uurimis- ja arendustegevuse abil.

Suure osa elanikkonnast moodustavad vanemaealised, erivajadustega inimesed ja teised inimrühmad, kes erinevatel põhjustel ei saa hetkel TLÜ HK võimalusi täiel määral kasutada. TLÜ HK täispotentsiaali rakendamiseks on eesmärk välja arendada uued täiendavad lahendused selleks, et kohalikul elanikul oleks senisest enam võimalusi ümberõppeks, koolitusteks, võimetekohaseks tegutsemiseks ning eneseteostuseks.

Terviklik ligipääsetavus moodustub **kasutajateekonnast**, mille kõik osad - füüsiline ruum/hoone disain, infodisain ja teenusedisain - on ligipääsetavad (Eesti Puuetega Inimeste Koda, 2023).

Projekti eesmärkide täitmiseks oli esmalt vaja üliõpilased kurssi viia ligipääsetavuse mõiste ja sellega kaasnevate põhimõtetega, määratleda projekti metoodika ja teoreetilised lähtepunkid, selgitada välja projekti siht- ja sidusrühmad. Samuti on lahenduse loome kontekstis oluline omada refereerivat ülevaadet ligipääsetavusele seatud nõuete ja soovitude osas füüsilisele ruumile, digitaalsele infokeskkonnale ja meediasõnumitele.

1. Metoodika ja teoreetilised lähtepunktid

Projekti eesmärgist tulenevalt uuriti füüsilise- ja infokeskkonna ligipääsetavust disainmõtlemise põhimõttest lähtuvalt. Projekti kavandamisel ja elluviimisel kasutati Mohr'i ja Jacobsgaard'i 4-l väärtustava uurimise mudelit (Watkins, Mohr & Kelly, 2011, lk 91), mis koosneb järgmistest etappidest: 1) algata (Initiate); 2) uurida (Inquire); 3) kujutada (Imagine); 4) uuendada (Innovate). Sellest tulenevalt viidi projekti käigus läbi järgmised tegevused:

- kaardistati projekti üldine probleem, sidus- ja sihtrühmad;
- kasutades väärtustava intervjuu meetodit kaasati sidus- ja sihtrühmi probleemi täpsemal määratlemisel ning lahenduste leidmisel;
- koostati küsimustik eesmärgiga välja selgitada Läänemaa elanike ning ettevõtjate vajadused tervisevaldkonnas enesetäiendamise osas (enesetäiendamise võimalused, enesetäienduse vormid ja sobivad ajad).
- testiti ja analüüsiti TLÜ HK infokeskkonda ja anti soovitusel ligipääsetavuse parendamiseks;
- analüüsiti sidusrühmade ja sihtrühmade tagasisidet ning selle tulemusel kaardistati TLÜ HK ligipääsetavuse hetkeolukord ja sõnastati soovitusel selle parendamiseks;
- koostati analüüsi tulemuste põhjal väärtuspakkumine.

Teemakohaste uuringute (Riigikantselei, 2021), Eesti Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti, Ühtekuuluvuspoliitika fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskuse (2023), Riigikantselei (Ligipääsetavuse rakkerühma lõpparuanne, 2021) ning Eesti Puuetega Inimeste Koja (2023) ligipääsetavuse materjalide põhjal selgitati välja esmased nõuded ja soovitusel erinevate sidusrühmade ligipääsetavuse tagamiseks ning võeti need aluseks hetkeolukorra kaardistamisel. Huvigruppide intervjuude kavandamisel ja läbiviimisel ning soovitusel koostamisel lähtuti kaasamise ning koos disainimise põhimõtetest (Vargas, Whelan, Brimblecombe & Allender, 2022; Pater, 2022).

2. Projekti siht- ja sidusrühmad

Projekti sidusrühmad, kelle seisukohad ja arusaamad toetavad edasiste tegevuste elluviimisel ja kellega viidi läbi intervjuud:

- TLÜ HK praegused tudengid ja vilistlased;
- TLÜ HK ja TERE KK esindajad.

Sihtrühmad kelle vajadusi intervjuude kaudu uuriti:

- erinevas vanuses inimesed, kes võiks olla huvitatud TLÜ HK-s õppimisest: gümnasistid, täiskasvanud, vanemaealised;
- liikumispuudega inimesed.

Sihtrühmad, keda silmas peeti uute terviseteenuste ning -lahenduste ettepanekute väljatöötamisel:

- tervisetoodete tootjad ja teenuste pakkujad erasektoris;
- riigiasutused, mis tegutsevad rahvatervise- ja heaoluvaldkonna korraldamises;
- kohalikud omavalitsused ja omavalitsuste asutused, mis tegelevad tervisevaldkonna korraldamise ja terviseteenuste pakkumisega;
- kodanikuühendused, mis tegutsevad tervisedenduse valdkonnas;
- toidutootjad ja toidustusvaldkonnas tegutsejad;
- Haapsalu ja Läänemaa elanikkond igas vanuserühmas kui potentsiaalne tulevane ettevõtja.

3. Väärtuspakkumine

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium (2023) nimetab oma „Avalike digiteenuste disainimise tööriistakastis“ ühe disaini tööriistana väärtuspakkumise lõuendit. Väärtuspakkumisega kirjeldatakse kasu, mida kasutaja toote või teenuse kasutamisest saab. Kasu kirjeldatakse selgelt, lühidalt, konkreetselt ja kasutajale kergesti mõistetavalt. Väärtuspakkumine on sisult lubadus kasutajale väärtust luua. Lubadusega kaasnevad selgitused, kuidas seda tehakse ja kinnitus, et kaardistatud ja lahendatud on ka kasutaja hirmud ning valukohad. Väärtuspakkumise loomise lähtekohaks on kasutaja tundmine, kasutajaga empatiserumine, mis on abiks tema hirmude ja rõõmude esile toomisel (Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, 2023).

Läbiviidud intervjuude analüüsi põhjal koostati esmalt väärtuspakkumised kolme erineva sihtrühma jaoks: gümnasistid (Lisa 1), täiskasvanud (Lisa 2), vanemaealised ja puuetega inimesed (Lisa 3). Viimase väärtuspakkumise jaoks liideti kokku vanemaealiste ja erivajadusega inimeste sihtrühma, sest nende vajadused, valud ja rõõmud olid intervjuude põhjal võrdlemisi sarnased. Väärtuspakkumiste võrdlemise tulemusel koostati kaasava disaini põhimõttel väärtuspakkumine, mis toetab laiema kasutajagrupi, sh kõigi projekti sihtrühmade, turvalisemat kaasamist luues tervikliku ligipääsetavuse TLÜ HK keskkonnas.

4. Tulemused ja hinnang

Kasutades disainimõtleamise tööriistu, teoreetilist infomaterjali ning väärtustava intervjuu mudelit selgitati projekti käigus välja TLÜ HK füüsilise-, info, digitaalse- ning psühhosotsiaalse keskkonna ligipääsetavuse hetkeolukord ja esitati soovitud parenduste tegemiseks. Kõikide nendega saab põhjalikumalt tutvuda **Tallinna Ülikooli Eluveebis** (<https://elu.tlu.ee/et/projektid/uued-tervise teenused-ja-lahendused-ligipaaasetavas-haapsalu-kolledzis>).

Enamus tehtud ettepanekutest toetaksid TLÜ HK muutmist regiooni elanikele ning ettevõtetele paremini nähtavaks, kättesaadavamaks ja atraktiivsemaks koostööpartneriks.

Edasiste tegevuste planeerimisel saab esmaseks hindamiseks kasutada projekti tulemusel koostatud nõuetele vastavuse töölehte (Grupp 1 portfoolio, Lisa 3).

Täpsemate tööde ja tegevuste kavandamisel füüsilises ruumis on soovituslik siiski tellida professionaalne audit ekspertidelt.

Loodud kliendiprofiilipõhised väärtuspakkumised on igale õppekava kuraatorile väga praktiliseks tööriistaks oma arenguplaanide kavandamisel, samuti loovad need kasu organisatsiooniülesest.

Tallinna Ülikooli Haapsalu Kolledži VÄÄRTUSPAKKUMINE

kaasav disain TLÜ Haapsalu kolledži
ligipääsetavuse parendamiseks

Kliendi profiil:

1. Soovivad oma tegevustes olla iseseisvad.
2. Peavad oluliselt turvalist ning toetavat füüsilist, vaimset ja psühhosotsiaalset õpikeskkonda.
3. Soovivad turvalist suhtlust ja täiendada oma kontaktide võrgustikku.
4. Olla kaasatud erinevatesse tegevustesse ja õppega seonduvasse.

Rõõmud:

1. Kohalikke rõõmustab võimalus kodulinna õppida ja nad tunnevad uhkust, et Haapsalu on ülikoolilinn.
2. TLÜ HK poolne soe, lugupidav ja toetav suhtlus.
3. Uued teadmised ja edulamused õppimisel.
4. Kohtumised uute toredate inimestega nii õppejõudude, kui ka kaastudengite näol.
5. Ühine tegutsemisrõõm ja teiste õppijate tugi.
6. Sessioonõppe vormist tulenev paindlikkus, mis võimaldab õppida teiste rollide ja tegevuste kõrvalt.
7. Õppimine keskkonnas, mida rikastavad tudengite loodud huvitavad sisustuselemendid.

Mured:

1. Pidev ebakindlus (sh ühiskonnas), mis soodustab ärevuse kasvu.
2. Isiklikud õpibarjäärid, mis on sageli seotud eelnevate negatiivsete õpikogemustega.
3. Vähene paindlikkus õppekoormuse reguleerimisel.
4. Vajadus turvalise füüsilise keskkonna järgi (nt hea valgustatus, ühtlased tasapinnad jne).
5. Väike erialade valik.
6. Kaugemalt tulevate õppijate jaoks on olulisel kohal transpordiprobleem (sh aja ja rahaline kulu).
7. Info puudus õppimisvõimaluste, ürituste ja teenuste osas.
8. Kooli kodulehelt ja üldisemalt raske olulist infot üles leida.
9. TLÜ HK hoone jääb linnaruumis märkamatuks ning väliselt ei saa aru, et siin midagi erilist ja ägedat toimub.

TLÜ Haapsalu kolledži projekt „Uued tervisteenused ja -lahendused ligipääsetavas Haapsalu kolledžis. Füüsilise- ja infokeskkonna ligipääsetavus“

Koostajad: Liilia Laas, Serli Künnapuu, Jarita Maaria Rintamäki, Triinu Roosvalt, Triin Rõõmusoks, Yelyzaveta Shama

Juhendaja: Gina Metssalu

2023

Väärtuspakkumine:

1. Ettevalmistuskursused õppijale.
2. Lühikursused, mikroraadid.
3. E-kursused (sh sertifikaat lõpetamisel).
4. Õppijate tööde näitused kooli ruumides ja väljaspool; õppijate loodud lahendused kooli avalikus ruumis (nt esindusliku ja funktsionaalse wc lahendus) inspiratsiooniks õppijatele.
5. Linnapildis kajastuv õppijate looming (nt TLÜ HK-st algavad sammud, põnevad infokillid jne) kooli tutvustamiseks ning panustamiseks kogukonda (avaliku ruumi rikastamiseks).
6. Kooli suurem panustamine kogukonda/Läänemaa arengusse (nt kohalikus lehes püsivalt TLÜ HK nõuande nupuke, sh tervisteenused, liiklusteenused, IT teenused (paroolid, tarkvara uuendused, küberturvalisus), kodu kohandamine/life häkid, lihtsad olulised teenused, teadusteemade esitamine lihtsamal keeles). Hea näide kogukonna arengusse panustamisest – õdede õpe.
7. Õppijate pakutavad teenused ja tooted nende pädevuse piires (aitavad tõsta ka teadlikkust koolist).
8. Võimalus oma tooteid ja teenuseid müüa juba õppimise ajal ning täiendavat tulu teenida. Nt toodete/teenuste müük tudengite e-poe kaudu (kooli kodulehe kaudu).
9. Haridusteenuseid pakutakse füüsiliselt ja vaimselt turvalises ja tervist toetavas õpikeskkonnas.
10. Õppejõududele koolitus/supervisioon/kovisioon.
11. Õppenõustaja või koolipoolse rühmajuhendaja väljaõpe (sh ärevushäire vms psüühilise takistusega hädas oleva) õppija esmaseks märkamiseks ja toetamiseks (eesmärgiks õppetööga jätkamine).
12. Tudengite omavaheline mentorprogramm.
13. Sportlikud ja tervistavad tegevused (vahendid, lahendused) kooli ruumides ja väliterritooriumil vahetundides ning õppetöö välisel ajal kasutamiseks (nt võimlemisjuhuised, soovitusel väljas käimiseks; aktiivsusrada majas sees nt siseringrada treppe mööda; avalik aktiivsusrada linnas jms).

Kasu loojad:

1. Õppe paindlikkus (e-kursused, mikroraadid, lühikursused, infotunnid).
2. Õppekoormuse paindlikum jaotamine (nt pikema perioodi peale).
3. Koolitatud ja õppijat toetavad õppejõud, kes loovad jõustava, turvalise õpikeskkonna, tulevad ise toime ebakindlusega ja oskavad ka õppijale selles tuge pakkuda.
4. TLÜ HK õppejõud on mentorid ja vaimne tugi, kes suunavad õppijat oma ekspertteadmistega. Õppejõude toetavad koolitused, omavahelised kovisioonid ja nõustamised.
5. Esteetiline (puhas, valge, värske õhk) ja inspireeriv õpikeskkond (õpilaste tööde näitused, õpilaste loodud teenused, tooted ja lahendused).
6. Väiksemad grupid, mis võimaldavad osalejatel ka ise aktiivselt suhelda, oma kogemusi jagada.
7. Füüsilise ruumi liigendamisvõimalused, eraldusalad, puhkealad.
8. Erialaste teemadega haakuvate ettevõtete/asutuste õppekülastused sh välisriikides.
9. Koostöö kohalike ettevõtjatega õppija arengu toetamiseks.
10. Ülikooli positiivse kuvandi suurendamine, teemade ja tegevuste kajastamine, vilistlaste lugude jagamine, õppejõudude ja õppijate esinemised erinevatel üritustel.
11. Lihtne ja selge väljenduskeel info jagamisel ja kommunikatsioonil aita teha nähtavaks TLÜ HK eripära (miks just siin õpetatakse just neid erialasid).
12. Atraktiivselt kodulehelt leiavad tulevased õppijad rohkem erialasid, rohkem vaba- ja valikaineid.

Mure leevendajad:

1. Turvaline ja tervislik, õppijat ja õppejõudu toetav füüsiline ja vaimne keskkond.
2. Kergesti kättesaadav psühholoogiline esmaabi.
3. Õppijate ja vilistlaste kogemustel põhinev jagamine/kajastamine, ettevalmistuskursused, õppegrupi ühised mitteformaalsed kohtumised, erinevad koostööprojektid ja rühmatööd aitavad tulevastel õppijatel keerukate väljakutsetega paremini toime tulla ning saada teadlikumaks oma panuse olulisusest õppe kvaliteedi tagamisel.
4. Kergesti leitav oluline info TLÜ HK kohta aitab tõsta õppijate ja kohalike elanike teadlikkust ülikooli erinevatest õpivõimalustest, teenustest ja lahendustest.
5. TLÜ HK keskkonna füüsiline ligipääsetavus ning kõigile nõuetele vastav, kasutusmugavus ja kaasav disain.
6. Õpikogemusi toetavad eraldusalad puhkamiseks ja rühmatöödeks.
7. Kohalikke õppijaid toetab praktikakoht, mis asub TLÜ HK-ga samas piirkonnas.
8. Kaugemalt tulijaid ja puudega inimesi toetab hübriidõppe võimalus.
9. Võimalus jaotada õpet pikema perioodi peale.
10. Kohapeal lõunatamise võimalus (puudega inimestele eriti tähtis liikumisraskuse tõttu): kohvik või kööginurk, kus on võimalik toitu soojendada. Selle korraldamisel saab kaasata osalise tööajaga vanemaealisi.

KLIENDI PROFIIL

täiskasvanud õppur

- On otsustanud tulla õppima/õpib/soovib tulevikus tulla õppima.
- Töötab. Soovib praktikat teha oma töökohas. Soovib, et praktika oleks seotud tema õpivajadusega, tööst tuleneva vajadusega, eelneva kogemusega. Soovib ennast täiendada tööalaselt.
- Õppimine pole tema peamine tegevus.
- Väärtustab ennast ja oma aega: on teadlik oma vajadustest, väärtustab tervist toetavat ja turvalist vaimset ja füüsilist keskkonda enda ümber (sh värske õhk, valgustus jms).
- Ootused haridusteenuse kvaliteedile on kõrged.

- Eduelamused õppimisel.
- Uued teadmised
- Võimalus kodulinnas õppida (kohalikud õppijad).
- Kohtumine uute, toredate inimestega, uus kontaktivõrgustik nii õppejõudude kui kaastudengite näol.

- Ebakindlust on palju, mis soodustab ärevuse teket ja suurenemist (sh ärevushäire).
- Isiklik õpibarjäär (eelnev halb kogemus).
- Kaugemalt tuleva õppija transpordiprobleem (sh aja ja rahaline kulu). Enamuse maakondadega puudulik või vähene bussühendus.
- Väike erialade valik.
- Vähene paindlikkus õppekoormuse reguleerimisel
- Kooli kodulehelt ja üldisemalt raske olulist infot üles leida.

Tooted ja teenused

- Ettevalmistuskursused õppijale.
- Lühikursused, mikrokraadid.
- e-kursused (sh sertifikaat lõpetamisel).
- Õppijate tööde näitused kooli ruumides ja väljaspool; õppijate loodud lahendused kooli avalikus ruumis inspiratsiooniks õppijatele.
- Linnapildis kajastuv õppijate looming kooli tutvustamiseks ning panustamiseks kogukonda.
- Õppijate pakutavad teenused ja tooted nende pädevuse piires.
- Võimalus oma tooteid ja teenuseid müüa juba õppimise ajal ning täiendavat tulu teenida.
- Haridusteenuseid pakutakse füüsiliselt ja vaimselt turvalises ja tervist toetavas õpikeskkonnas.
- Õppejõudude koolitus/supervisioon/kovisioon.
- Õppenõustaja või koolipoolse rühmajuhendaja väljaõpe õpilase esmaseks märkamiseks ja toetamiseks.
- Tudengite omavaheline mentorprogramm.
- Sportlikud ja tervistavad tegevused (vahendid, lahendused) kooli ruumides ja välisteritooriumil vahetundides / õppetöö välisel ajal kasutamiseks.

Kasu loojad

- Õppe paindlikkus (e-kursused, mikrokraadid, lühikursused, infotunnid). Õppekoormuse jaotamine/reguleerimine paindlikumalt (nt pikema perioodi peale).
- Koolitatud ja õppijat toetav õppejõud: jõustav, turvalist õpikeskkonda pakkuv, ebakindlusega (sotsiaalse ja muutustega seotud) toime tulev. Õppejõud on mentor, vaimne tugi, suunab õppijat oma ekspertteadmistega. Õppejõudude koolitused, omavahelised kovisioonid, nõustamised.
- Inspireeriv õpikeskkond (õpilaste tööde näitused, õpilaste loodud teenused, tooted ja lahendused).
- Erialaste teemaga haakuvate ettevõtete/asutuste õppekõlastused sh välisriikides.
- Koostöö kohalike ettevõtjatega õppija arengu toetamiseks.
- Kolledž on linnapildis nähtav (õppijate, õppejõudude ja TERE keskuse nutikad lahendused, erialade pädevusi kasutades loodud lahendused jne).
- Kaasõppijate tugi, kogemuse jagamine, uus kontaktivõrgustik, inspiratsioon teiste töödest ja ideedest.
- Kolledži kuvandi toetuseks "edulugude" jagamine.

Vaeva leevendajad

- Turvaline ja tervislik, õppijat ja õpetajat toetav füüsiline ja vaimne keskkond.
- Kättesaadav psühholoogiline abi (ka koolipoolse rühmajuhendaja spetsiaalne väljaõpe esmase toetuse andmiseks).
- Õppijate teadlikkuse tõstmine nende panuse olulisusest õppe kvaliteedi tagamisel.
- Õppijate ja vilistlaste kogemuslugude jagamine/kajastamine (sh julgustuseks).
- Võimalus õpet jaotada pikema perioodi peale.
- Hübriidõpe (samaaegselt veebis ja kohapeal) kaugemalt tulijatele.
- Eraldusalad puhkamiseks ja rühmatöödeks.
- Oluline info on kergesti leitav, tudengitele tutvustatakse teenuseid ja lahendusi.
- Õppijate, kohalike elanike teadlikkuse tõstmine ülikooli erinevatest õppevõimalustest.

KLIENDI PROFIIL

eakas või erivajadusega

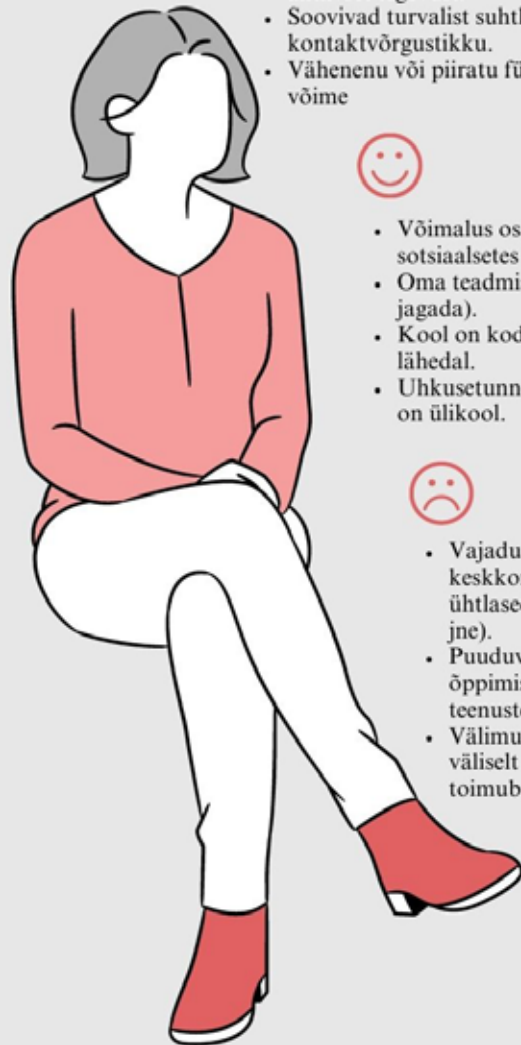
- Soovivad olla iseseisvad oma tegevustes.
- Soovivad olla kaasatud.
- On otsustanud ennast mingil moel täiendada, arendada, leida endale aktiivset tegevust.
- Soovivad turvalist suhtlust ja leida kontaktvõrgustikku.
- Vähenenu või piiratu füüsilise võime

- Võimalus osaleda erinevates sotsiaalsetes tegevustes ja koostöös.
- Oma teadmiste jagamine (soov jagada).
- Kool on kodulinnas/kodukoha lähedal.
- Uhkusetunne selle üle, et Haapsalus on ülikool.

- Vajadus turvalise füüsilise keskkonna järgi (nt valgustatud, ühtlased tasapinnad; kaldteed; lift jne).
- Puuduv või vähene info õppimisvõimaluste ja ürituste, teenuste kohta.
- Välimuselt märkamatu hoone (ei saa väliselt aru, et seal midagi erilist toimub, väljast ei paista äge).

Tooted ja teenused

- Vanemaealistele loengud, infopäevad, eakaaslaste õpe (omavahelist suhtlust sisaldav).
- Põlvkondade vaheline koostööprojekt (võimalus õppida ja siis oma teadmisi kasutada).
- Tervisega seotud ja muud elulised teemad (nii vanemaealistele kui puuetega inimestele), sh tudengite poolne nõustamine. Vaimse tervise poole pealt nii nõustamine kui ärakuulamine.
- Kooli suurem panustamine kogukonda/Läänemaa arengusse (nt kohalikus lehes püsivalt kolledži nõuande nupuke, sh tervisetead, liiklusteemad, it teemad (paroolid, tarkvara uuendused, küberturvalisus), kodu kohandamine/life häkid, lihtsad olulised teemad, teadusteemade esitamine lihtsamas keeles). Hea näide kogukonna arengusse panustamisest – õdede õpe.
- Leinanõustamise õpetamine ja pakkumine.
- Puuetega inimestele väga oluline: veebiteel kontaktõpe (ainult kodus), kombineeritud õpe (osa ajast kodus, osa koolis), hübriidõpe (samaaegselt veebis ja kohapeal).

- Teadlik lugupidav ja toetav suhtumine õppijatesse. Väärrikus: inimest väärtustav suhtlemine ja kohtlemine.
- Esteetiline keskkond (sh puhas, avar, valge, värske õhk).
- Õppimiseks väiksemad grupid, mis võimaldavad osalejatel ka ise aktiivselt suhelda, oma kogemusi jagada.
- Koostöö ühendustega ning kogukonna eestvedajate/aktiivsete inimestega ürituste ja tegevuste planeerimisel vanemaealiste ja erivajadustega inimeste kaasamiseks.
- Ülikooli positiivse kuvandi suurendamine, teemade ja tegevuste kajastamine.
- Infokanalid vanemaealistele: kohalik leht, raamatukogud, sotsiaalmajad, koostöö ühendustega info jagamisel, linna ja külade infotahvlid.
- Infokanalid puuetega inimestele: meililistid, sotsiaalmeedia, info koju kätte (postkasti). Kolledži õppejõud ja õppijad käivad rääkimas erinevatel üritustel.
- Vilistlaste lugude jagamine (mida teevad peale lõpetamist, kuidas õpitut kasutavad).
- Lihtne ja selge väljenduskeel info jagamisel ja kommunikatsioonil.

Kasu loojad

Vaeva leevendajad

- Keskkonna füüsiline ligipääsetavus ja kõigile nõuetele vastavus, kasutusmugavus, kaasav disain.
- Turvaline kooli keskkond eakale ja puudega inimesele (sh keskkond, kus inimene ei löhu ära ka oma abivahendeid nt ratastooli).
- Tudengite ja vanemaealiste koostöö majutuse osas: vanemaealine pakub soodsalt majutust, tudeng suhtleb temaga.
- Loengute ja ürituste toimumisaegade planeerimisel bussigraafikutega arvestamine.
- Paindlikkus õppe/loengute korraldamisel (väiksem koormus, päeva esimeses pooles).
- Kohapeal lõunatamise võimalus (puudega inimestele eriti tähtis liikumisraskuse tõttu): kohvik/söögiroom või toidu soojendamise koht. Kaasata vanemaealisi: osalise tööajaga abi pakkuma.
- Info ligipääsetavus - kodulehel invamärgis ja juhendid kohale saamise, ruumide kasutamise jms kohta, informatiivsed fotod.

KLIENDI PROFIIL noor abiturient

- Täiskohaga õppimine.
- Töötab osalise- või täiskoormusega või ei tööta.
- Erialavaliku osas avatumad, eeldavad mitut õppekogemust ja võimalikku täiend- või ümberõpet elu jooksul.
- Sotsiaalne surve teha õige/parim elukutse valik edasiõppimisel.
- Aktiivsus, suur füüsiline ja vaimne suutlikkus.
- Vajavad rohkem tuge ja suunamist enesejuhtimisel õppes.

- Vanemate õppijate tugi ja nende kogemustest õppimine (sessioonõppes).
- Tegutsemisrõõm koos teistega.
- Kool kodu lähedal (sh ka vähem finantsmuresid, võimalus rohkem õppimisele pühenduda).
- Õppimine paindlik - jääb rohkem vaba aega, kuna sessioonõpe. Jääb aega oma hobideks ja huvialadega, ettevõtlusega tegelemiseks.
- Huvitavad sisustuselemendid kolledži ruumides, jätkusuutlikkus.

- Oma erialaõppe kõrvalt praktikakoha leidmine kodukandis/kooliga samas piirkonnas.
- Mure kooli sissesaamise pärast, stress sellega seoses.
- Sobitumine endast vanemate õppijatega.
- Vähene info kolledžis õppimise võimaluste kohta.
- Kool kodu lähedal, põnevuse puudus.

VÄÄRTUSPAKKUMINE

Tooted ja teenused

- Oma erialaõppe kõrvalt praktikakoha leidmine kodukandis/kooliga samas piirkonnas.
- Mure kooli sissesaamise pärast, stress sellega seoses.
- Sobitumine endast vanemate õppijatega.
- Vähene info kolledžis õppimise võimaluste kohta.
- Kool kodu lähedal, põnevuse puudus.

Kasu loojad

- Erialade reklaam kooskõlas tegeliku õpikeskkonnaga (nt selles vanas majas tehakse ägedaid asju).
- Kolledži eripära nähtavaks tegemine (miks just siin õpetatakse just neid erialasid).
- Atraktiivne koduleht, kuhu jooksevad ka sotsiaalmeedia kajastused (lisaks emotsioone tekitavad infokillukesed, valdkonna edusammud jne) ja kus abistab suhtlusrobot.
- Infokanalid: facebook, instagram, tiktok,
- Interaktiivselt pildis olek (nt led ekraanid linnaruumis).
- Kolledži õppejõud ja õppijad käivad rääkimas erinevatel üritustel.
- Avar aatrium ühisteks aktusteks.
- Ruumi liigendamisvõimalused, eraldusalad, puhkealad.
- Kolledž teha oluliselt nähtavamaks: reklaamid koolidevaheliste koostööprojektide ja avalike konkursside kaudu, konkursid nii õpilastele kui linnakodanikele ja teistele linna koolide õpilastele. Vilistlased reklaamima oma kooli.
- Oluline saada lai silmaring ühest koolist, mitmekesisus ja vahelduvus ainetes.
- Rohkem erialasid, rohkem vaba- ja valikaineid.

Vaeva leevendajad

- Praktikakoht kooliga samas piirkonnas (kohalikule).
- Ettevalmistuskursused.
- Õppegrupi ühised mitteformaalsed kohtumised.
- Erinevad koostööprojektid koolis, rühmatööd.
- Võimalus osa võtta Tallinna Ülikooli tegevustest, üritustest. Rohkem infot selle kohta.